

Bemærkninger til lovforslaget

Ifølge den gældende lov om svangerskabsafbrydelse kan overlægen på et sygehus eller en sygehusafdeling nægte at foretage svangerskabsafbrydelse. Sygeplejersker eller sygeplejeelever skal efter anmodning fritages for at medvirke til svangerskabsafbrydelse, hvis det strider mod deres etiske eller religiøse opfattelse.

Derimod giver loven ikke mulighed for, at de personalegrupper, der direkte foretager indgrebet, nemlig underordnede sygehuslæger og jordemødre, kan fritages.

Under behandlingen af forslag til lov om svangerskabsafbrydelse i folketingsåret 1972-73 beskæftigede Retsudvalget sig udførligt med, om en overlæge kan nægte at foretage svangerskabsafbrydelse. Ligeledes drøftede man problemet om, hvorvidt sygeplejersker og sygeplejeelever af etiske eller religiøse grunde kan nægte at medvirke ved abortindgreb. Drøftelserne resulterede i, at begge grupper ved loven fik en fritagelsesmulighed. Man drøftede derimod ikke indgående en fritagelsesmulighed for underordnede sygehuslæger eller jordemødre.

Siden lovforslaget blev vedtaget, har der imidlertid vist sig situationer, hvor læger og jordemødre er kommet i klemme, fordi de ikke har ønsket at foretage abort eller medvirke til abortindgreb. Specielt har der været problemer for jordemoderelever, der på grund af deres samvittighed ikke har kunnet medvirke ved abortindgreb. De har haft yderst vanskeligt ved at færdiggøre deres uddannelse. Dette problem er dog til dels løst ad administrativ vej. Ligeledes har læger, der gennemgår den 18-måneders praktiske grunduddannelse på sygehusene, i visse tilfælde vanskeligt ved at fuldføre denne, hvis de ikke ønsker at foretage abortindgreb. For at blive alment praktiserende læge skal man have gynækologi og obstetrik. Nogle læger er blevet nægtet ansættelse på en gynækologisk/ob-

stetriske afdeling, hvis de har ønsket at blive fritaget for at foretage abort. Dermed er de blevet forhindret i at gennemføre deres uddannelse til alment praktiserende læge. Yderligere kan det ikke være rimeligt, at læger og jordemødre ikke kan vælge den uddannelse eller det speciale, der interesserer dem mest, og som de har evner for, alene fordi de i forbindelse hermed skal udføre enkelte opgaver, som de af etiske eller religiøse grunde ikke kan påtage sig. Gynækologer og jordemødre beskæftiger sig med mange andre mere livsbekræftende opgaver end abortindgreb.

Borgernes retmæssige krav på at få en bestemt ydelse eller behandling på sygehusene bør ikke tvinge andre borgere til at foretage handlinger, der strider mod deres etiske eller religiøse opfattelse.

Selv om det kan hævdes, at lægernes situation i forbindelse med abortindgreb adskiller sig markant fra jordemødrenes, idet det er nødvendigt, at der medvirker en læge ved foretagelse af abortindgreb, mens jordemødres medvirken kun er nødvendig ved helt specielle abortindgreb, bør arbejdet på de gynækologisk/obstetriske afdelinger kunne tilrettelægges på en sådan måde, at man respekterer de enkelte lægers berettigede ønsker om at blive fritaget for at foretage abortindgreb, således som det administrativt er sket ved tilrettelæggelsen af jordemoderelevers uddannelse.

Abortindgreb opfattes nok blandt mange læger som en ikke særlig ønskværdig opgave. Alligevel vil antallet af læger, der helt ønsker sig fritaget for at foretage indgrebet, formentlig ikke være så stort, at sygehuset afskæres fra at tilrettelægge arbejdet under hensyntagen til disse læger.

Det er derfor berettiget, at læger, jordemødre og sygehjælpere på lige fod med overlæger og sygeplejersker kan fritages for at foretage eller medvirke til abortindgreb.